

dělkové, dále ke snížení daně z podniků povinných veřejným účtováním. Dosáhne-li se těchto zmírnění (v zákoně ciferně udaných), případně zbývající snad ještě přebytek z polovice státnímu pokladu, z polovice zemským fondům. Pro periodu 1900—1909 bylo o výtěžku přímých daní osobních takto ustanoveno: z každého ročního výtěžku rezervují se předkem obnosy, jichž třeba, by kryt byl úbytek povstalý zmíněnou 10% slevou na daních reálních, dále by přikázán byl zemím obnos 3,000.000 zl. Potom obdrží státní poklad obnos o $2\frac{1}{2}\%$ vyšší, než jaký byl pro rok 1899. Tento obnos stoupá rok co rok o stejné % proti roku předešlému. Zbývající ještě přebytky vynaloží se k stejným zmírněním, jak bylo předepsáno pro rok 1898 a 1899. Definitivní určení výměry přímých daní výnosových staniž se nejpozději r. 1909. Zmíněné slevy na daních reálních a přikázání platí jen ohledně poplatníků a zemských fondů těch zemí, jejichž zemské zákonodárství v čas upraví sprostění osobní daně z příjmu ode všech přírážek kompetenci zemského zákonodárství podléhajících. Nebude-li zde této podmínky, propadnou nerealizované takto slevy a přikázané obnosy státní pokladně.

Reforma práva trestního viz Právo trestní.

Reforma řádu soudního viz Řád soudní civilní.

Reformatio in peius jest změna soudcovského rozhodnutí v neprospěch obviněného nařízená vyšší instancí, která dala místo právnímu prostředku vznesenému proti prvotnímu rozhodnutí.

I. Řízení trestní.

Změna tato vyloučena jest neb obmezena dle rakouského řádu trestního v těchto případech, zvláště z toho důvodu, aby obviněný nebyl zkrácen ve výkonu práva svého chopiti se právních prostředků:

1. Vznese-li se proti rozhodnutí poradní komory stížnost k sborovému soudu II. instance, jest tento soud sice oprávněn naříditi odstranění seznamovaných vad řízení i tehdy, nemohla-li být proti nim stížnost podána nebo nebyla-li podána, avšak s tím obmezením, že se nikdy nezmění na úkor obviněného opatření a rozhodnutí, proti nimž se stížnost nevede (§ 114 odst. 3 tr. ř.).

2. Byla-li zmateční stížnost kýmkoli podána jen ve prospěch obžalovaného a je-li dvůr kassační oprávněn vynésti místo zrušeného rozsudku nález nový, není sice, vynášeje tento nález, obmezen při soudcovském posuzování činu trestného (nál. kas. dv. ze dne 11. října 1895 č. 1880), avšak potud jest obmezen, že nesmí naléztí přísnější trest, než jaký vyslovil rozsudek v odpor vzatý (§§ 290 odst. 2 a 346 odst. 1 tr. ř.). Stejně obmezen jest i soud, kterémuž kassační dvůr přikázal věc k opětovnému projednání (§§ 293 odst. 3 a 346 odst. 1 tr. ř.).

3. Totéž obmezení víže i dvůr kassační nebo sborový soud II. instance, má-li rozhodnouti o odvolání podaném jen ve prospěch obžalovaného proti rozsudku sborového soudu (§§ 295 odst. 2 a 346 tr. ř.).

4. Konečně podléhá témuž obmezení i sborový soud I. instance, bylo-li toliko ve prospěch obžalovaného podáno odvolání proti rozsudku okresního soudu (§ 477 odst. 2. tr. ř.).

5. Byla-li povolena obnova řízení trestního toliko na prospěch obžalovaného, nemůže rovněž nový rozsudek stanoviti mu těžšího trestu, než jaký mu byl prvotní nález vyměřil (§§ 359 odst. 4 a 480 tr. ř.).

II. Řízení trestní důchodkové.

Rovněž i v řízení o přestupcích důchodkových nesmí vrchní soud k odvolání nebo k žádosti o milost nebo k zakročení osob jednajících ve jménu obviněného nebo k žádosti ručitele změnit v neprospěch obviněného rozsudek, proti němuž podáno bylo odvolání nebo žádost za milost. Tím však není vyloučeno zrušení rozsudku a zavedení lepšího řízení, sporována-li v řízení očividná neplatnost (§ 863 trest. z. důch.).

Regál horní.

I. Pojem.

Regál horní jest zeměpanské právo výsostní, jímž vyhrazeny jsou určité nerosty vyskytující se v přirozených ložiscích svých výlučnému panství zeměpána (§ 3 hor. zák.).

II. Dějiny.

V říši Německé zahrnovalo v sobě beze vší pochybnosti již od dob nejstarších právo moci královské i regál horní a solní. Když císař Bedřich I. konal na polích ronkalských říšský sněm, vysloven a stanoven byl pojem regalií v dosavadním významu jich, a pojem tento rozšířen i na hornictví. Regál horní udíleli na příště zeměpánové zvláštními výsadami knížatům voličům; ve zlaté bule Karla IV. z r. 1356 (kap. 9, § 1) propůjčena tato praerogativa královská trvale knížatům voličům. Když pak způsobem tímto uvedeni byli v držbu regálu horního knížata voličové, zasazovali se oň i ostatní říšská knížata. Výsledek snah těchto byl, že poněmhu nebyl propůjčován regál horní jako zvláštní výsada, nýbrž nabyl rozšířené formy tehdejších lén; regál horní dědil se pak s držitelem na držitele; ba dokonce nebyl později regál horní udílen jako určitý předmět lenní, nýbrž současně s ostatními knížecími právy.

V čas míru vestfálského nepožadoval se již hrubě na knížatech důkaz o tom, z jakého právního důvodu odvozovali a vykonávali mnohé někdejší královské regály, neboť snaha jednotlivých knížat nesla se k tomu docílití nejen potvrzení jednotlivých práv výsostních, nýbrž plné a neobmezené výsosti zemské.

Regálem horním zabývala se též nejstarší práva horní a řády horní. Horní práva: jihlavské (z r. 1086), tridentské (z r. 1185), jáchymovské (z r. 1584) vytýkala podmínky, za kterých nabýti lze práva ku provozování hornictví. Zeměpanský horní regál byl sice stále právem, hledati výhradně sám určité nerosty; avšak vedle toho pozůstávalo právo, udíleti i třetím osobám hornictví v léno. Právo lenníkové bylo dominium utile, jemuž odpovídalo zeměpánovo dominium directum. Toto přímé panství zračilo se v tom, že po případě mohlo na zeměpána přejíti zpět horní vlastnictví, dále v právu předepisovati určitou horní dávku a v právu prodávati vytěženou rudu; dále v tom, že zeměpán oprávněn byl vydávati zvláštní zákony a svěřiti jich provedení zřízenými úředníky a konečně v právu užití dobytého zlata a stříbra k ražení mincí. Svoboda těžení byla vázána těmito právě podmínkami.

V 17. a 18. století nabylo vrchu přesvědčení, že jest hornictví důležitým živlem v národním hospodářství, a v rádech horních této periody viděti lze sloučení povahy regálu horního se zásadami správy policie horní; máť stát — jakž poznamenává magdeburský řád horní z r. 1772 — věnovati péči svou provozování hornictví, »aby regál tento po zákonu a ve prospěch veřejného blaha byl spravován.«